

No 38 (2013)
ISSN: 1418-7191

Acta Scientiarum Socialium

HISTORIA, OECONOMIA, PAEDAGOGIA, PHILOSOPHIA, SOCIOLOGIA

KAPOSVÁRI EGYETEM / KAPOSVÁR UNIVERSITY
Társadalomtudományi Tanszék / Department of Social Sciences

Acta Scientiarum Socialium

A peer-reviewed journal in the social sciences

A szerkesztőség címe / Address of the Editorial Office

Kaposvár University, Department of Social Sciences
H-7400 Kaposvár Guba S. u. 40.
e-mail: acta.sci.soc@gmail.com
honlap / webpage: journal.ke.hu/asc

Alapító főszerkesztő / Founding Editor-in-chief

HORVÁTH Gyula

Főszerkesztő / Editor-in-chief

MOLNÁR Gábor

Szerkesztőség / Editorial Board

BÁCS Gábor, BARNÁ Róbert, BERTALAN Péter, GÁL Veronika Alexandra,
HAJDICSNÉ VARGA Katalin, KOLONTÁRI Attila, MOLNÁR Eszter

Nemzetközi Tanácsadó Testület / International Advisory Board

ANDERLE Ádám, BALOGH László, FISCHER Ferenc, GULYÁS László, H. SZABÓ Sára,
Igor Vlagyimirovics KRJUCSKOV, Antonio Domingo LILÓN, MOLNÁR Tamás,
MOLNÁRNÉ BARNÁ Katalin, PÓLYI Csaba, Augustín SÁNCHEZ ANDRES, SARUDI Csaba,
SZÁVAI Ferenc, SZILÁGYI Ágnes Judit, SZILÁGYI István

Szerkesztőasszisztens / Assistant Editor

ANDRESZ Katalin

Kiadja / Published by

Kaposvár University, Department of Social Sciences

Felelős kiadó / Managing Publisher

MOLNÁR Gábor

© A szerzők / The Authors
Borítóterv / Cover design © BALVIN Nándor and SZALAI Norbert

Kaposvár
2013

Acta Scientiarum Socialium 38 (2013)
Gazdaságtudományi tematikus szám / Thematic Issue in Economics

„A Kaposvári Egyetem tudományos képzési tevékenységeinek és szakmai műhelyeinek fejlesztése” című, TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0019 azonosító jelű pályázat keretében működő GTK1 szakmai műhely közleményei

Szerkesztette / Edited by
MOLNÁR Gábor és VARGA József

Tartalom / Contents

- 7 Előszó
- 9 A HELYI PÉNZ TÖRTÉNETE, ELMÉLETE ÉS GYAKORLATA**
- 11 *Szávai Ferenc*
A helyi pénz gazdaságtörténeti vonatkozásai
- 23 *Bánóczy János*
Silvio Gesell és a helyi pénzek
- 45 *Varga József – Madaras Attila*
A helyi pénz kezdeményezések elméleti alapjai
- 59 *Szóka Károly*
A helyi pénz és társadalmi vonatkozásai
- 67 *Wickert Irén – Szarvas-Fekete Tibor*
A helyi pénz számviteli elszámolása
- 77 *Kaufman Ilona*
...de ki szervezze a helyi gazdaságot?
- 83 *Szalay Zsuzsanna Eszter*
Hol terem a kék frank? Lokális pénzfomák, közösségi pénzrendszerek
- 89 *Leitold László – Palkó Sándor László*
Közös értékünk: a balatoni korona
- 101 *Gál Veronika Alexandra – Gáspár Bencéné Vér Katalin*
E-pénz – helyi pénz
- 111 BANKRENDSZER ÉS ETIKA**
- 113 *Balázs Judit*
Az iszlám és a korai globalizáció: a modern pénzrendszer kezdetei

- 121 *Rafiei Arman*
Az iszlám bankrendszer és monetáris politika
- 135 *Falus Orsolya*
A templomosok hitelezési tevékenysége
- 145 *Fekete Orsolya – Tatay Tibor*
A kölcsönzés feltételeinek erkölcsi vonatkozásai
- 153 *Balogh László – Gál Veronika – Parádi-Dolgos Anett – Sipiczki Zoltán*
Kulcs egy alternatív mikrofinanszírozási modell sikeréhez
- 163 *Knoll Gabriella*
Kiút a szegénységből. A Kiútpogram Közhasznú Non-profit Zrt. bemutatása és finanszírozása
- 173 KÖZPÉNZEK, KÖZIGAZGATÁS ÉS TERÜLETFEJLESZTÉS**
- 175 *Ágoston Anita – Balogh László*
A közpénzügyi reformok hatásai
- 187 *Balogh László – Balogh Máté – Ágoston Anita*
Alternatív finanszírozási lehetőségek a közszférában. Elméleti áttekintés és a diákhitel II. példája
- 199 *Hegedűs Mihály*
Paradigmaváltozás szükségessége az egészségügyi rendszerben
- 209 *H. Varga Katalin – Neszményi Zsolt*
A kormányhivatalok (a Somogy Megyei Kormányhivatal) helye és szerepe a magyar közigazgatás fejlődéstörténetében
- 227 *Tóth Erika*
A hazai területfejlesztési források foglalkoztatási támogatásainak vizsgálata Somogy megyében
- 239 *Molnár Eszter – Fehér András*
Tamási leghátrányosabb helyzetű kistérség jelene és kitörési lehetőségei

Előszó

A kötet a Kaposvári Egyetem szakmai műhelyeinek fejlesztését és a tudományos utánpótlás nevelését célzó uniós támogatású projekt eredményeinek disszeminációja.* Jelen kiadványban megjelenő írások egy, a közgazdaságtan főáramától távolabb eső tudományterületen, a Kaposvári Egyetem Gazdaságtudományi Kar Pénzügy és Számvitel Tanszékének és a Nyugat–Magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Kar Pénzügyi és Számviteli Intézetének közös munkásságát tükrözik. A tanulmányok többsége a 2012 nyarán, Kaposváron az V. Kaposvári Közgazdaságtudományi Szeminárium (KAKTUSZ) keretei között lefolytatott kutatások eredményei, melyek részben az azt követő „A helyi gazdaság fejlesztése – Alternatív finanszírozási stratégiák” workshopon; részben Sopronban, a két egyetem szervezésében lezajlott „I. Alternatív finanszírozási stratégiák” tudományos konferencián hangzottak el.

Az elkészült munkák az alternatív finanszírozás témakörét járják körül, három alterületet felölelve. Az első csoport főként a helyi pénz kezdeményezésének, társadalmi hatásának oldaláról, a lokális pénzrendszerek bemutatásával foglalkozik, áttekintve a helyi pénz elméletének és hazai gyakorlatának kérdéskörét. A hitelezés erkölcsi vonatkozásai nem kerülhetők meg, a globális pénzügyi rendszer világválság idején sem szívesen szenved el a veszteséget.

A tanulmányok második része a bankrendszer etikai kérdéseit tárgyalja, alapvetően az iszlám bankrendszer és a szegények bankja modell elemzésével. Az iszlám bankrendszer gyors terjedése mellett figyelemreméltó az a tulajdonsága, hogy a válság során kevésbé szenvedett el veszteséget, valamint kiemelkedő az anticiklikus működési módja.

A dolgozatok harmadik csoportja a közpénzügyek, közigazgatás és területfejlesztés központi problémáival foglalkozik, különös tekintettel az e területeken zajló reformfolyamatokra. A tanulmányok foglalkoznak a reformok sajátosságaival, a külföldi példák hazai adaptációs lehetőségével, valamint azzal a világméretű folyamattal, amely során a magánszektorban használt módszereket (például teljesítménymérés, kontrolling) igyekeznek átültetni a közzsféra gyakorlatába.

A kötet szerkesztése során a Kaposvári Egyetem olyan veszteséget szenvedett el, amelyre nem számított és fel sem foghatott igazán. Balogh László dékán úr hőiesen, csendben küzdve betegségével habilitált, könyvet írt, lektora volt több neves munkának, de nem bírta tovább. Neki csendben mennie kellett tova, nekünk pedig el kell engednünk őt... Nagyon hiányzik a Kaposvári Egyetemnek, az egyetem vezetésének, de leginkább az általa fejlesztett, kialakított karnak.

---

* A kötet megjelenését a TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0019 azonosító számú projekt támogatta.

Sok embernek nem elég egy egész élet, hogy megtanuljon adni. Balogh László Kaposváron csak adott. Kiváló ember, szervező, barát volt, aki mindig azt kereste, hogyan segíthet, és nem az ellenkezőjét. Elsősorban példát mutatott a fiataloknak, ebben a kötetben is három tanulmány társszerzője. Generációk kerültek ki kezei közül, miközben új szakokat akkreditáltak és a tudományos kutatásban is elérték a nemzetközi szintet. A kar ma már számos saját nevelésű oktatóval és kutatóval rendelkezik. Nekik mindenképpen példakép e nagyszerű ember. Ugyanakkor kezdetektől fogva egész egyetemben gondolkodott, ha valahol igazítani kellett a szerkezetet, mindig készen állt a segítségre.

Szerencsére sok dolgot tehattünk együtt, a doktori iskola munkájában, idegen nyelvű képzések kialakításában, az egész egyetemi szerkezet formálása terén – s néha valami emberibbet is, Kaposváron vagy éppen Sopronban. Talán a legemlékezetesebb beszélgetésünk a soproni Cézár pincében volt, kiváló borok és ételek mellett. Ha Sopronban járok első dolgom lesz, hogy leüljek ugyanarra a helyre és visszaidézem az elmúlt időszakot.

Balogh Lászlót elengedtük, mert – ahogy Müller Péter írja – az elengedés nem azt jelenti, hogy az ember szíve kihül. Nem azt jelenti, hogy elfelejtjük örökre. Az elengedés azt jelenti, hogy hagyjuk őt szabadon repülni, szállni, a maga útján – abban a biztos reményben, hogy visszatalál majd hozzánk. De amíg nincs itt, mindig hiányzik. És fáj. Hiányzol, Laci!

A kötetet forgatva látszik Balogh László filozófiája: iskolát teremteni, szeretni és támogatni kell a fiatalokat. Ebben a hallatlanul egyszerű, de megvalósítani nehéz feladatban áll kedves barátunk és oktatótársunk üzenete.

A kötetet az ő emlékének ajánljuk.

Szávai Ferenc
a Kaposvári Egyetem rektora